

ICT Beleidsplan Comprix

2019-2023

ICT Beleidsplan Comprix

Inleiding

ICT is onlosmakelijk verbonden aan eigentijds, toekomstgericht onderwijs. De beleidsvoornemens zijn in dit richtinggevend beleidsplan uitgeschreven. In dit plan zullen we naast de visie ook deskundigheid, digitaal leermateriaal en ICT infrastructuur aan de orde stellen.

We stellen het plan vast voor de periode 2019-2023. Wel zullen we beleidsvoornemens steeds jaarlijks actualiseren aan de hand van de ontwikkelingen.

De doelen zoals beschreven in dit ICT beleidsplan zullen we binnen de werkgroep ICT uitwerken. Vanuit deze groep zullen we ook een eerste format ontwikkelen voor een ICT schoolplan.

Bij het schrijven van dit ICT beleidsplan is het strategisch Beleidsplan Comprix gebruikt. Bij de opbouw van dit beleidsplan wordt eerst de visie van Comprix beschreven. Vanuit die visie worden verschillende aspecten benaderd waar we momenteel mee te maken hebben. Enerzijds door eisen van het ministerie, anderzijds door onze eigen ambitie. Elke hoofdstuk heeft een inleiding waarna de huidige situatie wordt beschreven. De gewenste situatie wordt geformuleerd en voor zover mogelijk wordt beschreven welk beleid nodig is om van de huidige naar de gewenste situatie te komen.

Dit beleid wordt waar mogelijk naar beleidsdoelen

De volgende overwegingen zijn van belang voor het formuleren van het ICT beleid:

1. door de inzet van digitaal leermateriaal het onderwijs beter kan aansluiten bij de individuele behoeften, het niveau en leertempo;
2. aansluiting bij onderwijskundige vernieuwingen en ondersteuning van de realisatie van deze vernieuwingen;
3. voeren van effectief klassenmanagement;
4. door innovatieve ICT toepassingen wordt de motivatie verhoogd en kan het de aandacht van de gebruiker trekken en houdt deze vast door de gebruiker een actieve rol te geven binnen het eigen leerproces;
5. een passende ict infrastructuur biedt leerkrachten de mogelijkheid om hun onderwijsaanbod planmatiger te structureren en het proces bij de leerlingen beter te administreren;
6. door informatienetwerken, de juiste applicaties, databanken en platformen beschikbaar te hebben kan er efficiënter en effectiever worden gewerkt.

In dit bovenschools ICT beleidsplan staan de visie en beleidsmaatregelen op stichtingsniveau helder geformuleerd en het geeft richting aan invulling van ICT beleid op schoolniveau. Dit plan biedt een blauwdruk voor het formuleren van ICT-beleid op de scholen en moet vooral praktische handvatten geven voor implementatie.

Senior beleidsmedewerker huisvesting & ICT & directeur De Trede

Note: voor de aanbesteding is dit beleidsplan i.v.m. privacy ontdaan van namen van personen.

Inleiding.....	1
1. Visie.....	4
1.1 Digitaal vaardige leerlingen.....	4
1.2 ICT vaardige leerkrachten.....	4
1.3 Beheer.....	4
1.4 Comprix scholen van nu!	4
2. Taken en verantwoordelijkheden	6
2.1 Beleid en investeringen	6
2.2 Onderwijskundige begeleiding.....	6
2.3 Technisch beheer.....	6
2.4 Werkgroep ICT 2.0.....	7
3. Digitale geletterdheid.....	8
3.1 Educatieve content.....	8
3.2 Deskundigheid medewerkers	9
3.3 Basisscholing en Borging	10
3.4 Aanvullende scholing.....	10
3.5 Co-teaching.....	11
4. Wetenschap en Technologie	12
4.1 “Make it move”, programmeren voor studenten en kinderen.	12
5. Maatwerk	13
5.1 De wens voor meer maatwerk	13
5.1.2 Rol van de directeur en ICT coördinator.....	13
5.1.3 Rol van de leerkracht	14
5.1.4 Gepersonaliseerd leren.....	14
5.1.5 Globale uitwerkingen van keuzes op de dimensies.....	14
5.2 Zelfregulerend leren binnen Comprix	15
5.2.2 Administratie vereenvoudigen	16
5.2.3 Aanbevelingen.....	16
5.2.4 Efficiënt omgaan met licenties.....	16
6. Hardware en infrastructuur.....	17
6.1 Huidige situatie hardware.....	17
6.1.1 Borden.....	17
6.1.2 Overige devices	17
6.2 Office 365 en SharePoint.....	17

6.3	Infrastructuur internet en wireless netwerk.....	17
6.4	Meerjaren investeringsplanning ICT (MJIP)	18
6.5	Wensen	18
7.	Privacy in het onderwijs: wat moeten scholen regelen.....	19
7.1	Nieuwe Europese privacywetgeving	19
7.2	Wie en hoe	20
7.3	Communiceren op basis van de AVG	21
7.3.1	Email en Persoonsgegevens	21
7.3.2	Beeldmateriaal	21
7.3.3	Wat is niet voldoende veilig.....	21
7.3.4	Interne communicatie Office365 en Sharepoint Comprix.....	22
7.3.5	Externe communicatie (ouders en kinderen)	22
7.4	Wachtwoord beleid.....	22
7.4.1	Wachtwoorden	22
7.4.2	Wachtwoorden bewaren het gebruik van een wachtwoordmanager.....	22
7.5	Verwerkersovereenkomsten.....	23
7.6	Hoe heeft Comprix het geregeld?.....	24
8.	Doelen.....	25

1. Visie

De behoefte tot modernisering van onze visie op onderwijs wordt ingegeven door de digitalisering van de wereld. De digitale mogelijkheden zijn bijna onbegrensd en rondom bestaat de behoefte dit te vertalen naar de basisschool van de toekomst.

Welke kennis en vaardigheden moeten leerlingen in het primair onderwijs zich eigen maken om klaar te zijn voor hun toekomst? De informatie technologische revolutie verandert de samenleving ingrijpend en structureel. In de laatste 25 jaar heeft de informatisering zo'n hoge vlucht genomen dat ze voor een belangrijk deel het leven van jongeren bepaalt. Informatie is voor iedereen op elk moment en overal beschikbaar.

De school van de toekomst maakt optimaal gebruik van de groeiende mogelijkheden van technologie, niet als doel, wel als middel. Daardoor wordt gevarieerd onderwijs op maat mogelijk. ICT is dienstbaar en faciliterend aan onze visie op Onderwijs. Nieuwe technologieën bieden leerlingen de mogelijkheid in eigen tempo en op eigen niveau een eigen portfolio te ontwikkelen en binnen en buiten de school te leren. Zo krijgen ze meer grip op hun eigen leerloopbaan, wat hen meer motiveert om te blijven leren.

1.1 Digitaal vaardige leerlingen

21st Century Skills, zijn competenties die leerlingen nodig hebben om succesvol deel te nemen in de maatschappij van de toekomst. Werk verandert en functies veranderen. Volwassenen van de toekomst moeten digitaal vaardig en creatief zijn. In alle beroepen speelt informatietechnologie een grote rol. Er is een enorme vraag aan goede ICT'ers en programmeurs. Niet voor niets zijn basisscholen in landen als Zweden, Amerika en Engeland verplicht om hun leerlingen te leren programmeren!

Jongeren hebben 21e eeuwse vaardigheden nodig om hierop voorbereid te zijn.

1.2 ICT vaardige leerkrachten

Kinderen groeien op met sociale media, Google, Wikipedia etc. Om leerlingen goed te kunnen begeleiden op dit pad, zullen leerkrachten zelf ook ICT-vaardig moeten zijn. Binnen het hele pakket aan leermiddelen, maar ook op het gebied van sociale media etc. zal de leerkracht als professional een sleutelrol vervullen. Met de integratie van vele soorten devices, maar ook de vele beschikbare digitale leeromgevingen wordt de leerkracht maximaal uitgedaagd de wijze van instructie aan te passen en te personaliseren. Dit biedt kansen op verbeteren en effectiviteit van het onderwijs.

1.3 Beheer

Al het bovenstaande betekent in ieder geval dat er een goed functionerende digitale infrastructuur moet zijn, inclusief bijpassende digitale leer – en hulpmiddelen.

Op elke locatie moeten er goede Wifi, voldoende devices en borden beschikbaar zijn. Toegang tot de werkomgevingen ParnasSys, Office365 en het Comprix SharePoint moet beschikbaar zijn. Vervanging en actualisering daarvan moet meerjarig gegarandeerd worden. Het structureel kunnen beschikken over deskundige adviseurs is voorwaardelijk (beleidsmatig, financieel, onderwijskundig en technisch).

1.4 Comprix scholen van nu!

Inmiddels is iedereen er van overtuigd dat technologie een plaats moet hebben binnen modern onderwijs. Maar hoe en wat precies is niet altijd duidelijk.

Voor wat betreft administratieve toepassingen zijn de scholen goed toegerust. Personeel gebruikt programma's als ParnasSys en Officeprogramma's op een volwaardige en effectieve manier. Op alle scholen wordt gewerkt met de Klas.nu en MOO, Office365 en het SharePoint. Het gebruik van die toepassingen is voor alle scholen centraal bepaald.

Voor alle scholen geldt dat zij op een goede manier de touchscreen borden inzetten op hun scholen en de meest voorkomende online lesprogramma's zoals bijvoorbeeld Veilig Leren lezen, Nieuwsbegrip (begrijpend lezen) en Wereld in Getallen regelmatig kunnen toepassen.

School overstijgend zal steeds weer moeten worden gekeken wat voor iedere school of een groot deel van de scholen kan gelden, zodat deze ontwikkelingen voor iedere school centraal kunnen worden gefaciliteerd. Naast de ICT infrastructuur gaat het hier om licenties, deskundigheid, netwerk en onderwijskundige ondersteuning.

Om een volledige integratie van ICT in het onderwijs te behalen zal er naast de bovengenoemde zaken meer moeten worden gefaciliteerd. Hierbij moet gedacht worden aan:

- Scholing centraal en voor iedereen;
- Formats ontwikkelen waarbinnen de school de eigen visie en autonomie kan aanvullen;
- Scholing op onderwerp, groep, digitaal leermiddel op informele en autonome wijze;
- Mogelijkheden om te sparren met anderen buiten de eigen school in dezelfde situatie, (methodes, groepen ed) door bijvoorbeeld het opzetten en beschikbaar hebben van Bibliotheken van licenties per school. Een systeem ontwikkelen waardoor je gericht met maatjes kunt werken en collegiale consultatie kunt organiseren. Co-teaching maar dan ook buiten de eigen school;
- Testen en beoordelen van devices, leermiddelen, systemen, apps en methodieken.

2. Taken en verantwoordelijkheden

2.1 Beleid en investeringen

Bovenschools is er een senior beleidsmedewerker huisvesting & ICT. Deze rol is verantwoordelijk voor het ontwikkelen, actualiseren, realiseren en implementeren van ICT beleid en het aansturen van de onderwijskundig ICT medewerker, de netwerkspecialist, de websitebeheerder, de leveranciers en tenslotte het ICT budget. Verzoeken voor investeringen kunnen aan haar worden gesteld. (Voor kleine investeringen of reparaties heeft de school per 2019 een eigen budget binnen haar OLP.) Samen met de onderwijsconsulent ICT wordt leiding gegeven aan de werkgroep ICT.

2.2 Onderwijskundige begeleiding

Voor de onderwijskundige implementatie van ontwikkelingen, de voortgang van ICT en de onderwijskundige begeleiding van teams bij de keuzes op het gebied van ICT wordt een onderwijskundig ICT medewerker ingehuurd. Voor reguliere onderwijs gerelateerde vragen kan gemaïld worden naar de onderwijsconsulent ICT. Verzoeken voor extra inzet en begeleiding van de onderwijsconsulent buiten de reguliere bezoeken kunnen bij de senior beleidsmedewerker huisvesting & ICT worden ingediend.

2.3 Technisch beheer

Voor het oplossen van klachten en het technische beheer wordt een netwerkspecialist ingehuurd. Deze detachering is in een tijdelijk contract vastgelegd. Voor netwerk-gerelateerde vragen (zoals een pc die moet worden aangesloten of in het netwerk geplaatst moet worden / aansluiten van een bord o.i.d.: kortom problemen die even kunnen wachten) kan gemaïld worden naar ictdetachering@comprix.nl.

Voor alle vragen op het gebied van ICT is een stroomschema opgesteld. Dit schema is voor iedere school beschikbaar op het SharePoint beschikbaar onder Personeel.

2.4 Werkgroep ICT 2.0

ICT is een dusdanig dynamisch vakgebied, dat het onmogelijk is om een lange termijn planning te maken. Verandering is waarschijnlijk de meest constante factor hierin! Dit plan voorziet vooral in het hier en nu en de kaders die met zekerheid kunnen worden aangegeven, zoals scholing.

Voor uitwerking van de doelen zoals deze zijn beschreven in dit plan, maar ook voor het ontwikkelen van nieuwe doelen zijn de senior beleidsmedewerker ICT en onderwijsconsulent ICT eindverantwoordelijk. De ICT-werkgroep heeft een voortrekkersrol als het gaat om het volgen van ontwikkelingen en deze ontwikkelingen samen met de vraag vanuit scholen te vertalen naar doelen. 2019 zal starten met een nieuwe werkgroep ICT 2.0. Voor de werkgroep zijn mensen gevraagd die bereid zijn om zich Comprix breed in te zetten voor kennisverbreding, innovatie en motivatie. Er zijn vertegenwoordigers vanuit verschillende invalshoeken: kleine en grotere scholen, directeuren en leerkrachten, mensen met gevoel en kennis voor ICT, beleidservaring, inkoopervaring en professioneel opgeleide ICT coaches.

Gedurende het schooljaar 2018-2019 wordt door drie leerkrachten de Post HBO opleiding voor ICT-coaches gevolgd. Zij worden opgeleid om vanuit de onderwijskundige visie van de school te zorgen voor een optimale integratie van ICT in de dagelijkse lespraktijk. Zij stellen hun kennis actief ter beschikking van de werkgroep.

De werkgroep bestaat uit een aantal leden die de volgende functies hebben:

- senior beleidsmedewerker ICT,
- onderwijsconsulent ICT,
- directeur De Klaeter,
- directeur De Trede,
- directeur Vensterschool,
- directeur De Hoekstien,
- leerkracht Loevestein,
- leerkracht De Stelling,
- leerkracht De Treffer,
- leerkracht De Opstekker.

3. Digitale geletterdheid

Wat zijn de 21e eeuwse vaardigheden?

Het gaat om 11 competenties die weergegeven zijn in onderstaand model van de 21e eeuwse vaardigheden, van Nationaal Expertisecentrum Leerplanontwikkeling (SLO) en Kennisnet. Het gaat bijvoorbeeld om vaardigheden als kritisch denken, creatief denken, probleem oplossen, ict-basisvaardigheden, informatievaardigheden, computational thinking en mediawijsheid.

3.1 Educatieve content

Met educatieve content wordt bedoeld het totaal van al je digitale leermiddelen kunt. In geval van Comprix betekent dit dat je toegang kunt krijgen tot deze content via het werken met de Klas.nu en/of MOO. Binnen deze context is het bovenal belangrijk dat leerlingen de 21e eeuwse vaardigheden beheersen. Om er voor te zorgen dat elke leerling van een Comprix-school aan het eind van zijn of haar schoolloopbaan ICT vaardig is, zou er op iedere school een leerlijn digitale geletterdheid moeten zijn.

Ten dele kan dit bovenschools ondersteund worden door een format ICT schoolplan te ontwikkelen. Het ICT schoolplan moet handvatten bieden voor het formuleren van de kern- en tussendoelen rond digitale geletterdheid. Deze doelen moeten vooral eenvoudig zijn en focussen op praktische toepasbaarheid. Het definitief bepalen van deze doelen ligt op het vlak van de school. De directeur en het team zullen samen een plan moeten ontwikkelen wat in de lijn ligt van hun visie.

De ICT onderwijsconsulent kan ondersteunen bij het vertalen van de wens in digitale mogelijkheden. De volgende uitgangspunten kunnen helpen bij het maken van deze visie:

1. Elke school is uniek en verdient een eigen visie op de rol van ICT in het onderwijs. Die visie maak je met elkaar. Denk eerst aan wat je wilt dat je leerlingen leren, daarna aan hoe je wilt dat ze dit leren en tot slot aan de middelen die je hiervoor graag wilt gaan gebruiken.
2. Kies bij voorkeur zonder rekening te houden met voorkeur voor bepaalde methoden of devices. Bedenk eerst wat je wilt bereiken en bekijk daarna welk middel je daarbij het beste kan helpen.
3. Begin weloverwogen met het investeren. Start een proef/pilot of kijk hoe het bij anderen al werkt, evalueer, stel eventueel bij en ga dan voluit. Laat je bij het nemen van dit soort beslissingen kritisch adviseren.
4. Formuleer heldere en haalbare doelen, besteed regelmatig aandacht aan de stand van zaken en bewaak doelen zorgvuldig.
5. Informeer bij collega scholen binnen de Stichting Comprix, maar ook daarbuiten.
6. En dan... gewoon doen!

In het eerste half jaar van 2019 zal de werkgroep ICT een format ICT schoolplan ontwikkelen, waar iedere school het eigen ICT plan kan opstellen.

Doel 1:

Wat Ontwikkelen van een format ICT schoolplan.

Wie Werkgroep ICT

Tijdvak 1^e half jaar 2019

3.2 Deskundigheid medewerkers

Om kennis en vaardigheden van leerkrachten te vergroten en up to date te houden zodat iedere leerkracht beschikt over de juiste vaardigheden om leerlingen goed te kunnen begeleiden, moet je digitaal geletterd zijn. Vanuit de 11 competenties kijken we voor de digitale geletterdheid vooral naar 4 specifieke vaardigheden.

Digitaal geletterd ben je als je de vier basisvaardigheden beheerst:

1. ICT basisvaardigheden,
2. Computational thinking,
3. Informatievaardigheden,
4. Mediawijsheid.

Deze vaardigheden heb je nodig om goed te functioneren in de maatschappij, zowel in een leer- als in een werkomgeving. Het gaat daarbij om de samenhang tussen die vier vaardigheden.

ICT basisvaardigheden

- basisbegrip ict: het kunnen benoemen van functies van computers en computernetwerken;
- infrastructuur: het kunnen benoemen, aansluiten en bedienen van hardware, het kunnen bedienen van verschillende apparaten en programma's en het kunnen opslaan en toegankelijk maken van informatie;
- standaardtoepassingen: het kunnen omgaan met standaard-kantoortoepassingen en andere softwareprogramma's voor onder meer internetgebruik, beeldbewerking, samenwerking en betalingsverkeer;
- veiligheid: het op de hoogte zijn van - en kunnen omgaan met - beveiligings- en privacyaspecten in het kader van persoonlijke en financiële gegevens.

Computational thinking

Problemen op een zodanige manier formuleren dat het mogelijk wordt om een computer of ander digitaal gereedschap te gebruiken om het probleem op te lossen. Zie hiervoor hoofdstuk 4.

Informatievaardigheden

Je kunt een informatiebehoefte signaleren en analyseren, en op basis hiervan relevante informatie zoeken, selecteren, verwerken en gebruiken.

Mediawijsheid

Kennis, vaardigheden en mentaliteit die nodig zijn om bewust, kritisch en actief om te gaan met media. (Ook samenwerking bibliotheek)

Hiervoor heeft Bibliotheken Zuidoost Fryslân onder andere een Aanbod Mediawijsheid lessen voor midden- en bovenbouw basisonderwijs:

Voor groep 5 en 6:

- *NET-tiquette*: Een preventief lesprogramma over internetgedrag.
- *Slimmer zoeken*: Welke bronnen kun je gebruiken voor het zoeken en vinden van informatie voor bijv. een werkstuk? Hoe zoek je op een slimme wijze in deze bronnen? In deze lessen gaat het niet alleen over internet en Google, maar ook over andere informatiebronnen, zoals het boek, de krant en tijdschriften en andere zoekmachines.

Voor groep 7 en 8:

- *NET-tiquette*: Een lesprogramma over de mogelijke consequenties van hoe jij je online gedraagt naar een ander. De les gaat over het aangeven van grenzen en wat er gebeurt als ze overschreden worden.
- *Slimmer zoeken*: Als vervolg op de lessen in groep 5/6, is deze lessenserie een verdieping op het online zoeken van informatie.

- *Bieb versus Google*: Om deze battle te winnen hebben kinderen zowel digitale als analoge zoekvaardigheden nodig.

Ouderavond op maat:

- (Interactieve) ouderavond waarbij ouders inzicht krijgen in de digitale leefwereld van hun kind(eren). Tijdens een voorgesprek wordt de definitieve inhoud in overleg kortgesloten.

3.3 Basisscholing en Borging

Op basis van de bovengenoemde vaardigheden kan een basis leerlijn worden opgesteld en geïmplementeerd. De werkgroep ICT zal hiervoor eventuele bestaande leerlijnen onderzoeken en/ of een leerlijn ontwikkelen.

Het is aan te bevelen om deze leerlijn onderdeel te laten uitmaken van de functionering en beoordelingscyclus en te borgen in de persoonlijke ontwikkelingsplannen. Uiteraard zal dit onderdeel worden uitgewerkt onder verantwoordelijkheid van de directeur.

Voor het meten van deze vaardigheden zal de werkgroep ICT instrumenten kunnen aanreiken waarmee inzicht in de vaardigheden verkregen kan worden.

Doel 2:

Wat	Opstellen basis leerlijn digitale geletterdheid
Wie	Wergroep ICT
Tijdvak	2019

3.4 Aanvullende scholing

Scholing op onderwerp, groep/bouw, digitaal leermiddel op informele en autonome wijze. Op basis van vragen van scholen, maar ook actieve inventarisatie zal moeten blijken op welke onderwerpen er scholing wenselijk is. Hier kan men denken aan het gebruik van applicaties voor bepaalde groepen, licenties/leermiddelen of gebruik van een bepaalde device.

De Comprix-academie heeft als doel om kennis en vaardigheid te delen. Er zijn veel medewerkers van Comprix die over ICT gerelateerde vaardigheden beschikken. We willen deze medewerkers actief benaderen om via de Comprix academie hun vaardigheden aan individuele scholen of in de vorm van enkele centrale workshop momenten aan te bieden.

ParnasSys

Scholing kan volledig intern via de Comprix academie plaatsvinden, specifieke vragen kunnen aan de werkgroep ICT worden gesteld.

Momento, Leerwinst etc.

Scholing kan volledig intern via de Comprix academie plaatsvinden.

Uitgeverijen (te denken valt aan Malmberg die de verschillende soorten software behorende bij een methode uit komt leggen) dit regelen scholen zelf.

Gerichte vragen of wensen voor scholing kunnen bij de senior beleidsmedewerker huisvesting & ICT worden aangegeven. Zij zal wanneer het bestaande scholingsaanbod nog niet voorziet, deze vraag / wens voorleggen aan de Werkgroep ICT.

De werkgroep ICT kan hiervoor een aanbod intern op basis van de Comprix academie en in samenspraak met de Comprix academie ontwikkelen en workshops organiseren. De werkgroep adviseert eveneens aan de beleidsmedewerkers personeel en ICT om op onderwerp gerichte scholing in te kopen.

Doel 3:

Wat	Opstellen gericht scholingsaanbod intern en extern
Wie	Wergroep ICT i.s.m. de Comprix-academie
Tijdvak	doorlopend

3.5 Co-teaching

Mogelijkheden om te sparren met anderen buiten de eigen school in dezelfde situatie, (methodes, groepen ed) kunnen slechts ontstaan als laagdrempelig beschikbaar is waar je informatie kan halen. Dit kan door een bibliotheek op ons Comprix SharePoint beschikbaar te maken met daarin bijvoorbeeld vermelding van de applicaties, apps en licenties per school.

Het kan ook door iedereen te vragen om het smoelenboek op het SharePoint in te vullen. Als medewerker in dienst van Comprix, kan dan 24-7 gezocht worden naar iemand in dezelfde positie of iemand die bereid is om de kennis te delen. Hierdoor kun je gericht met maatjes werken en gemakkelijk collegiale consultatie organiseren. Co-teaching maar dan ook buiten de eigen school. Voor het smoelenboek is aanmoediging van alle personeelsleden nodig. Dit kan door directeuren te vragen hun medewerkers actief het Smoelenboek te laten invullen.

Doel 4:

Wat Opstellen en actualiseren van de een applicatie / softwarebibliotheek
Wie Onderwijsconsulent ICT (input uit ICT schoolplan)
Tijdvak jaarlijks

Doel 5:

Wat Invullen Smoelenboek
Wie iedere medewerker van Comprix
Tijdvak doorlopend

4. Wetenschap en Technologie

4.1 "Make it move", programmeren voor studenten en kinderen.

Sinds 2017 heeft Stichting Comprix voor primair onderwijs een samenwerking met het Friesland College, opleiding Pedagogisch werk en Onderwijsassistenten op het gebied van "Kinderen leren programmeren". Er is hiermee voorzien in een structureel aanbod van Wetenschap en Technologie. Er is daartoe een intentieverklaring getekend.

Om zowel studenten als kinderen voor te bereiden op de veranderende digitale toekomst, leren kinderen van studenten van het Friesland College programmeren. Om dit ook in de praktijk te brengen gaan deze studenten na een gedegen voorbereiding, naar één van de scholen van Comprix om met een groep kinderen, te programmeren. Dit programmeren blijft in een speelse vorm en heeft al heel wat robotjes door de verschillende scholen laten lopen. Alle deelnemende partijen zijn heel positief over dit innovatieve project: studenten en leerlingen gaan aan de slag met nieuwe onderwerpen, leerkrachten en docenten zijn ook heel tevreden over de uitvoering. Ook is er veel belangstelling van de verschillende organisaties in onze provincie en zelfs het hele noorden. Tevens is dit project als module voor buitenlandse studenten, ingebracht bij een Erasmus+-project. Het grootste deel van de Comprix-scholen neemt deel aan dit unieke project. Vorig schooljaar zijn ongeveer 85 studenten met ruim 1350 leerlingen drie lessen aan het programmeren geweest. Voor 2019 wordt door de beleidsgroep "make it move" nagedacht over een meer gestructureerde opzet, waarbij vooral de innovatie in het aanbod door het Friesland College wordt verzorgd. De lessen kunnen na interne opleiding van docenten dan door eigen personeel van Comprix worden voortgezet, waardoor het aanbod van het Friesland College zich weer op nieuwe concepten en technologieën kan richten. Met de werkgroep ICT wordt een concept te ontwikkeld voor het verbreden van de deskundigheid bij personeelsleden van Comprix.

Wetenschap en Technologie algemeen:

Op www.slo.nl staan lesideeën. Voor programmeren kun je met bijvoorbeeld b-bots en mindstorms aan de slag. (dit brengt kosten met zich mee. Er zijn ook gratis alternatieven, zoals Scratch.

Doel 6:

Wat	Op basis van de innovatieve lessen van het Friesland College en overige bovengenoemde platvormen op het gebied Wetenschap en Technologie een intern opleidingsprogramma ontwikkelen en te implementeren. De scholing kan afhankelijk van het onderdeel intern of extern worden ontwikkeld en gegeven.
Wie	Werkgroep ICT en de docenten van het Friesland College
Tijdvak	doorlopend

5. Maatwerk

5.1 De wens voor meer maatwerk

Met meer maatwerk bedoelen we: Meer persoonlijk gericht leren i.p.v. gepersonaliseerd middels persoonlijke leerroutes.

De diversiteit in het onderwijs neemt toe en scholen staan voor de uitdaging om maatwerk te realiseren. Eigentijds onderwijs doet recht aan verschillen tussen leerlingen en stimuleert talentontwikkeling: de onderwijsbehoeften en interesses van de leerlingen staan centraal. Dit meer persoonlijk leren vraagt een andere organisatie van het onderwijs, bijvoorbeeld door de inzet van adaptieve digitale leermiddelen, flexibele groepeeringsvormen en integratie van binnen- en buitenschools leren.

Het personaliseren van leren met ICT vraagt om een nieuwe werkwijze en om samenhang tussen het onderwijsconcept, de uitwerking daarvan in de klas en de organisatie van dat onderwijs in de school te creëren. Dit betekent dat personaliseren van leren niet alleen een aangelegenheid is van de leerkracht zelf, maar van de gehele schoolorganisatie en de leidinggevende.

Onze scholen bepalen zelf de mate van het personaliseren van het leren m.b.t. fase 2 (groepsdifferentiatie en individuele leerlijnen) en 3 (zelfregulerend leren in een vaststaand programma). Binnen ons bestuur zijn er geen scholen die klassikaal lesgeven zonder enige vorm van differentiatie.

5.1.2 Rol van de directeur en ICT coördinator

Op de school is de ICT-coördinator verantwoordelijk voor een aantal taken. Hieronder zijn deze onderverdeeld. De directeur faciliteert en geeft waar nodig sturing en leiding.

- a. Beleidsmatig
In overleg met het team voorbereiden en uitwerken van visie en beleid op ICT
Bijsturen en uitvoeren van ICT-beleid
Visie en beleid van de school uitdragen binnen overlegorganen en samenwerkingsverbanden
- b. Organisatorisch
Deelname in commissies, stuurgroepen en andere overlegorganen
Voorzitten intern ICT-overleg (teambijeenkomsten)
Begeleiden van ICT-projecten
Budgetteren en bewaken van begrotingen in samenwerking met directie/bestuur
Roosters opstellen voor de verdeling van computertijd (bijvoorbeeld in computerlokaal, computereiland) en deze afstemmen binnen het team
- c. Deskundigheidsbevordering
Opdoen van kennis en vaardigheden op het gebied van onderwijs en ICT, o.a. door het bijhouden van nieuwe ontwikkelingen en het deelnemen aan workshops, symposia, etc.
Ontwikkelen van een scholingsplan voor collega's
Verzorgen van nascholingscursussen aan het team (zelf of uitbesteden)
- d. Begeleiding leerkrachten
De eigen vaardigheid van de leerkrachten verbeteren
Bieden van onderwijsinhoudelijke begeleiding gericht op integratie van ICT in de klas (combinatie lesmethode, (educatieve) software en internet)
- e. Begeleiding leerlingen
De eigen vaardigheid van de leerlingen verbeteren
Bieden van uitleg en begeleiding voor het gebruik van educatieve software en andere ICT-middelen
- f. Communicatief
Fungeren als gesprekspartner met schoolleiding, systeembeheerder, etc.
Plannen en uitvoeren van systematische evaluaties
Verzamelen, interpreteren en verspreiden van informatie
Voorbereiden van voorlichtingsbijeenkomsten en besprekingen

Organiseren en managen van informatie en communicatiekanalen

- g. Administratief
Logboek bijhouden van hardware, software

5.1.3 Rol van de leerkracht

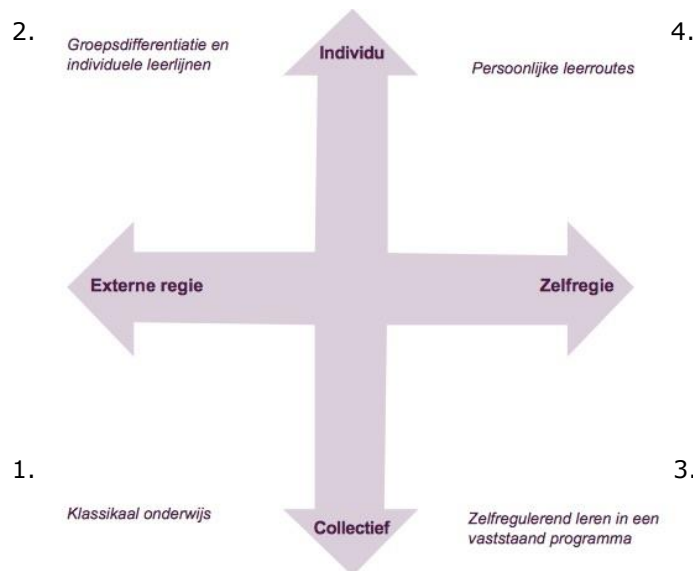
Onderwijsbehoeften die gericht zijn op leerkrachtgedrag komen straks prominenter naar voren, omdat er meer tijd en ruimte is om deze ondersteuning uit te voeren. De rol van coach/procesbegeleider wordt groter voor de leerkrachten.

5.1.4 Gepersonaliseerd leren

Recht doen aan verschillen tussen leerlingen is voor veel scholen en leerkrachten een lastige opgave. Zij staan voor de uitdaging om met ICT individuele leerbehoeftes in beeld te brengen en aanpassingen op maat te doen op het gebied van didactiek, pedagogiek, curriculum en leeromgeving.

Gepersonaliseerd leren met ICT is de ultieme vorm van recht doen aan verschillen tussen leerlingen: bij deze onderwijsvariant hebben leerlingen zelf inbreng in hun leerproces. Technologie is onmisbaar bij gepersonaliseerd leren.

Model Personaliseren van leren

figuur 1. Dimensiebeschrijvingen voor de mate van personaliseren van leren (Van Loon, Van der Neut, De Rites & Kral, 2016) *

Personaliseren van leren kan op verschillende manieren vorm krijgen. Het Model Personaliseren van leren biedt scholen een kompas voor het bieden van maatwerk. Op de verticale as staat de mate van collectief belang versus individueel belang weergegeven. Naarmate het collectieve belang zwaarder weegt, zal er in het onderwijsaanbod sprake zijn van een vergaande vorm standaardisatie, waarbij alle leerlingen hetzelfde onderwijs volgen. Naarmate het individueel belang zwaarder weegt en onderwijs beter aansluit op individuele doelen en leerbehoeften, is er sprake van differentiatie.

De horizontale as gaat over de regie op het leren van de leerling. Bevindt die zich uiterst links op deze as, dan zijn de methode, de leraar en/of het ict-middel volledig leidend voor het leerproces, terwijl rechts de leerling de volledige regie over zijn leerproces heeft. Hoofdstuk 4.1.2 geeft meer informatie over het begrip personaliseren van leren en de invulling daarvan. De beschreven dimensies vormen de eerste bouwstenen voor het organiseren van gepersonaliseerd leren met ict.

5.1.5 Globale uitwerkingen van keuzes op de dimensies

1. Klassikaal onderwijs

Klassikaal onderwijs kenmerkt zich door een sterke mate van collectief belang, waarbij er uitsluitend sprake is van externe regie. Alle leerlingen moeten aan dezelfde standaarden voldoen en hebben dezelfde leerdoelen. De leraar bepaalt wat, hoe, waar, wanneer, met wie en in welk tempo leerlingen

leren. Vaak wordt er gebruik gemaakt van een methode, waarin leerdoelen en leeractiviteiten vastliggen. Leerlingen zijn ingedeeld in jaargroepen en krijgen tegelijkertijd les in hetzelfde klaslokaal (leerstofjaarklassensysteem), op hetzelfde tijdstip en voeren dezelfde leeractiviteiten uit. Dit wordt bijvoorbeeld ingezet voor automatisering.

2. Groepsdifferentiatie en individuele leerlijnen

De leraar of het leerprogramma bepaalt de volgende stap die de leerling zet. Leerlingen worden vaak in drie verschillende groepen ingedeeld, die afhankelijk van de ondersteuningsbehoeften, meer of minder instructie krijgen.

3. Zelfregulerend leren in een vaststaand programma

Zo is er een vaststaand programma of een leerlijn waartoe leerlingen zich verhouden. Leerlingen hebben echter invloed op de wijze waarop ze hieraan werken (zelfregie). Zij kunnen in overleg met de leraar bepalen hoe ze de leerdoelen gaan bereiken en wanneer, met wie en in welke tijd ze dit doen. De leerling kan dus invloed uitoefenen op zijn leerproces en is hier mede-eigenaar van, de kaders wat een leerling moet leren liggen echter vast.

4. Persoonlijke leerroutes

Leerlingen bepalen zelf wat en hoe ze leren.

5.2 Zelfregulerend leren binnen Comprix

Wat betekent dit voor Comprix?

Op korte termijn:

Door de mogelijkheden die ontstaan door de inzet van digitale middelen is het streven om binnen Comprix de stap te maken van groepsdifferentiatie met behulp van methodeboeken naar het differentiëren met behulp van ICT voor automatisering en het gebruiken van adaptieve software systemen. De leerling werkt op zijn eigen niveau aan van tevoren vastgestelde doelen, maar blijft binnen de leerlijn. Er is specifiek aandacht voor de rol van de leerkracht (zie hoofdstuk 6). De leerkracht is bekwaam en beheerst de benodigde competenties en middelen die nodig zijn om deze stap te realiseren.

Op lange termijn kan dit betekenen:

De ambitie van Comprix is om zelfregulerend leren in een vaststaand programma m.b.v. ICT middelen te realiseren. Bij deze vorm van leren zijn de doelen waaraan de leerlingen werken van tevoren vastgelegd. De leerling kan invloed uitoefenen op zijn leerproces en is hier mede-eigenaar van. Leerlingen kunnen hierbij werken met adaptieve software waarbij ze zelf inzicht krijgen in de voortgang van hun leerproces. Hierbij kunnen ze zelf aangeven wanneer ze toe zijn aan de volgende stap en volgend leerdoel, ze hebben een eigen persoonlijke digitale leeromgeving met een dashboard functie.

5.2.2 Administratie vereenvoudigen

Het werken met ICT middelen levert tijdwinst op, waardoor er meer tijd en ruimte ontstaat om gegevens te analyseren. Leerkrachten kunnen zich hierdoor meer richten op het ontwikkelingsproces van de leerlingen en dit bevordert het planmatig handelen in de klas. De leerlingen krijgen een passend aanbod aangereikt en worden voorzien van directe feedback.

5.2.3 Aanbevelingen

De scholen van Comprix voeren regie en maken keuzes die passen bij de schoolontwikkeling. Om een optimaal aanbod te creëren, is het raadzaam om de software te gebruiken die aansluit bij de methode. Dit is financieel (onafhankelijk) en onderwijskundig de meest passende keuze/route. Scholen houden zelf de regie m.b.t. het onderwijs dat passend is bij de schoolpopulatie.

Momento is een middel om een overzicht te genereren vanuit de verschillende vakgebieden (verwerking + toetsen) in de vorm van een dashboard. De uitgeverijen ontwikkelen de software steeds beter, hier liggen kansen. Momento geeft een globaal overzicht, de resultatenmonitor vanuit de methode geeft een specifiek beeld.

Voorbeeld: De nieuwste versie van Pluspunt analyseert zelf waar leerlingen blijven hangen op de leerlijn en zet bijbehorende opdrachten klaar voor de leerling. Na de reguliere stof, kan de leerling hiermee verder.

5.2.4 Efficiënt omgaan met licenties

Voor licenties van web-based applicaties en content maken we afspraken op Stichtingsniveau (administratief, ondersteunend) of per groep scholen (allemaal Veilig Leren Lezen; meerdere scholen Nieuwsbegrip) of per school. Scholen gaan niet zonder toetsing zelfstandig over op de aanschaf van dit soort licenties. Voor een goed gebruik van applicaties kan het nodig zijn om tijdelijk of voor langere tijd de hulp van externe partijen in te huren.

Investerings op dit gebied worden bij voorkeur voor advies voorgelegd aan de werkgroep ICT en afhankelijk van de omvang en impact ook aan het directieoverleg. Definitieve keuzes worden gemaakt door de senior beleidsmedewerkers ICT en Onderwijs en het College van Bestuur.

6. Hardware en infrastructuur

6.1 Huidige situatie hardware

Voor een juiste toepassing van ICT technologie in het onderwijs is het van groot belang dat de technologische voorzieningen zoals internet, hardware en infrastructuur goed in orde zijn. Alle scholen werken op dit moment met 'Deklas.nu 3' en 'MOO' van Heutink.

De Europese aanbesteding voor borden en voor devices is afgerond. Voor beide kavels heeft Odin de meest economische voordelige inschrijving (EMVI) gedaan. Heutink-ICT is een onderdeel van de Odin groep. Dit sluit naadloos aan bij de door Heutink geleverde diensten zoals 'De klas.nu' en 'MOO'.

6.1.1 Borden

Een basisuitrusting voor een groepsruimte is op dit moment het touchscreen bord Predia Touch Ultra. De groepen worden vastgesteld op basis van het aantal groepen waar een school conform de Materiele Instandhouding recht op heeft. Voor extra groepen die worden geformeerd uit andere gelden bijvoorbeeld de werkdrukverlichtingsgelden, wordt geen bord vanuit ICT middelen beschikbaar gesteld. Deze investering zal ook uit de middelen waar de extra groep uit wordt gefinancierd, moeten worden betaald.

Vaste borden hebben in de midden en bovenbouw een formaat van 75 inch en verrijdbare borden en vaste borden in de onderbouw zijn 65 inch groot. Ieder bord is voorzien van een aan het bord hangende PC. De leerkracht kan door middel van een extra monitor de PC naast het bord gebruiken.

6.1.2 Overige devices

Binnen de scholen van Comprix wordt gewerkt met Chromebooks en Ipads. De inkoop van deze middelen zijn via de Europese inkoopprocedure tot stand gebracht. In principe zal Comprix zich blijven conformeren aan de inhoudelijke en financiële kaders van de gedane inkoopprocedure.

Voor alle directeuren en IB-ers zijn er in 2017/2018 werkstations, schermen en toetsenborden geleverd. Hier is sprake van één hardware lijn voor iedereen met vaste werkplekken, met een snelle computer en een scherm.

Voor alle directeuren wordt in 2019 een Ipad Pro aangeschaft. Iedere directeur kan zelf met bijbetaling kiezen voor een grotere versie van 12,9 inch.

6.2 Office 365 en SharePoint

Iedere school heeft in 2018 de beschikking over Office 365 gekregen. Daarnaast is ook het eigen Comprix SharePoint gebouwd en ingevoerd.

6.3 Infrastructuur internet en wireless netwerk

Met het verhogen van het aantal devices zal het gebruik van WIFI toenemen. Inmiddels is een aantal scholen voorzien van de voor Heutink standaard toegepaste Ruckus 510. In januari 2019 worden nog negen scholen van Comprix voorzien van een nieuwe accespoints en de bekabeling daarvan. Enkele scholen beschikken nog over andere netwerken, maar hebben voorsnog voldoende dekking. Wanneer voor deze scholen de grenzen van het netwerk het gebruik gaan beperken zullen de netwerken vervangen worden. Alle scholen beschikken op dit moment over een voor de locatie maximaal hoge up- en download snelheid.

Op dit moment gaan wij nog niet over naar aansluiting op glasvezel, temeer omdat de abonnementskosten onevenredig hoog zijn en de huidige snelheden niet beperkend werken.

6.4 Meerjaren investeringsplanning ICT (MJIP)

Sinds medio 2018 werkt Comprix met een goed afgestemd meerjaren investeringsplan voor de budgettering, afschrijving en vervanging van alle ICT infrastructuur. De investering en herinvesteringen worden jaarlijks geactualiseerd op basis van de werkelijke aanschaf, technologische ontwikkelingen en aantallen. Aantallen worden op basis van de actuele leerlingentelling en de groepsaantallen gegenereerd.

De meerjarenplanning wordt jaarlijks bij de begrotingsvoorbereiding ter goedkeuring aan het College van Bestuur voorgelegd. Wensen zijn op voorhand niet in de MJIP verwerkt. Deze worden bij de begrotingsvoorbereiding afzonderlijk aan het College van Bestuur ter goedkeuring voorgelegd.

De volgende afschrijf termijnen worden gehanteerd binnen het MJIP.

- Touchscreen borden 7 jaar
- Chromebooks 5 jaar
- Laptops 5 jaar
- Ipads 5 jaar

Met invoering van het MJIP ontstaat inzicht en (relatieve) zekerheid dat de huidige hardware wordt vervangen. Uiteraard zal bij vervanging van de hardware er geen sprake zijn van vervanging met gelijke materialen, maar steeds gekeken worden naar de dan beschikbare hardware.

Voor de vervanging van kleine componenten, zoals muizen, toetsenborden en reparaties, ontvangt de school per 2019 een bedrag binnen het onderwijsleerpakket.

6.5 Wensen

Vrijwel elke school heeft aangegeven graag meer devices beschikbaar te willen hebben. Om digitaal lesmateriaal optimaal in het onderwijs te kunnen integreren zou er minimaal voor elke twee leerlingen 1 device beschikbaar moeten zijn. Met uitwisseling van de devices tussen groepen is het dan haalbaar om steeds 50 % van de leerlingen te kunnen beschikken over een device. Met uitwisseling tussen de groepen kan dan steeds 1 op 1 gebruik worden gemaakt.

De investering die hiermee gemoeid is, bleek bij de begrotingsbehandeling voor 2019 nog niet haalbaar. Medio 2019 wordt deze investering nogmaals door het College van Bestuur afgewogen.

Voor sommige onderwijsconcepten is voor iedere leerlingen een device verplicht. Deze extra investering zal door de school uit andere middelen moeten worden gefinancierd.

Doel 7:

Wat	Onderzoeken haalbaarheid aanschaf extra devices naar het niveau 1 device voor 2 leerlingen.
Wie	Beleidsmedewerkers ICT en Financiën en het College van Bestuur
Tijdvak	2019

7. Privacy in het onderwijs: wat moeten scholen regelen.

Scholen maken steeds beter en meer gebruik van digitale middelen. Daardoor neemt niet alleen het aantal persoonsgegevens dat scholen gebruiken toe. De afhankelijkheid van ICT brengt ook nieuwe risico's met zich mee, zoals cybercrime en datalekken. Het beschermen van de persoonsgegevens van leerlingen en medewerkers en daarmee het waarborgen van de privacy, is sinds 25 mei 2018 een wettelijke verplichting.

Organisaties, moeten nadenken over en vastleggen welke persoonsgegevens van personeel, kinderen, ouders en andere organisaties, ze bewaren en hoe ze die beveiligen. De wet kent drie belangrijke thema's:

1. Het bewaren van persoonsgegevens
2. Het beschermen van persoonsgegevens
3. Het melden van datalekken melden bij de toezichthouder

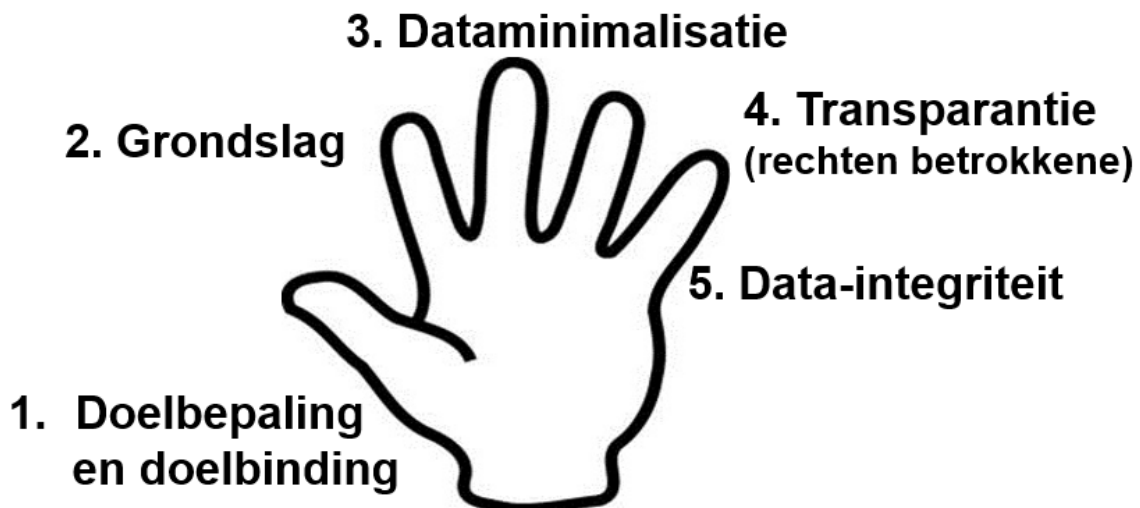
Alle afspraken die een organisatie hierover maakt, moeten worden vastgelegd in een informatie, beveiliging en privacy (IBP) beleidsplan. Wetgeving bepaalt niet alleen onder welke voorwaarden persoonsgegevens gebruikt mogen worden, maar geeft ook aan dat er passende technische en organisatorische maatregelen genomen moeten worden om de persoonsgegevens te beschermen.

7.1 Nieuwe Europese privacywetgeving

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), in gegaan. De AVG vervangt de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en geldt voor heel Europa.

Voor scholen betekent dit dat zij bewuster omgaan met gegevens van leerlingen en medewerkers. De uitvoering van de privacywetgeving doe je als school niet alleen, dat doe je als scholen en schoolbestuur samen.

Het is vanuit de privacywetgeving belangrijk om een aantal basisregels te kennen over het gebruik van persoonsgegevens, zodat je weet waar je je aan moet houden als je te maken krijgt met persoonsgegevens. De belangrijkste uitgangspunten voor het gebruik van persoonsgegevens in vijf vuistregels samengevat.

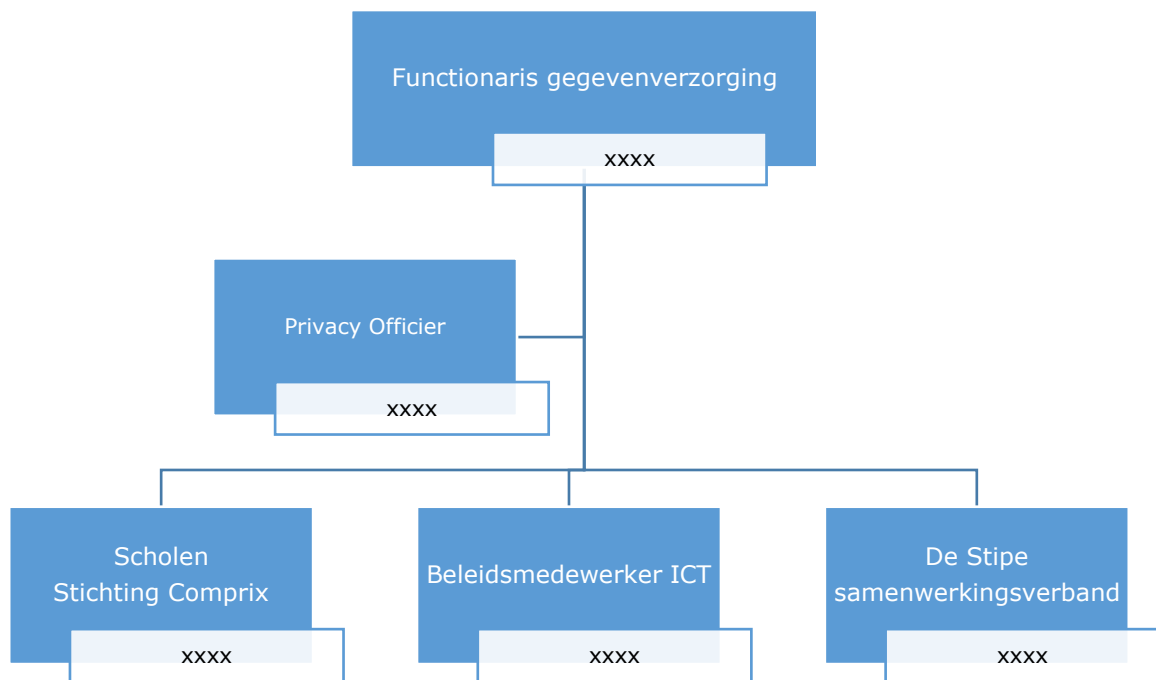

7.2 Wie en hoe

Conform de AVG heeft Comprix een medewerker aangewezen die verantwoordelijk is voor de naleving van de wetgeving. Binnen onze organisatie is dat de functionaris gegevensverzorging. Daarnaast is het verplicht om buiten de eigen organisatie een Privacy Officer aan te wijzen. Hiervoor is voor 1 jaar aansluiting gemaakt bij YourSafetyNet. Als Comprix invulling heeft gegeven aan het totale pakket in het kader van de AVG wordt in samenspraak met de Werkgroep AVG en het College van Bestuur een Functionaris gegevensverzorging gekozen.

Voor meer informatie, waaronder de handreiking FG voor het primair onderwijs kan de website van het kennisnet worden geraadpleegd. <https://www.kennisnet.nl/informatiebeveiliging-privacy-ibp/>

Privacy werkt op vrijwel alle gebieden door en is er een werkgroep AVG ingesteld. Iedere medewerker in het schema werkt qua verantwoordelijkheid onder verantwoordelijkheid van de functionaris gegevensverzorging. Onderstaand is een schema van de spelers opgenomen.

Hoe weten we nu wat we moeten doen. Op het SharePoint zijn onder Personeel (AVG) steeds de vastgestelde informatieve documenten beschikbaar.

Om op korte termijn te kunnen voldoen maar ook de gelegenheid te hebben om alle onderdelen voor Comprix te ontwikkelen werken we met YourSafetyNet. YourSafetyNet zorgt voor een juridische check van alle voor Comprix ontwikkelde documenten en faciliteert digitaal alle verplichte handelingen van de Functionaris gegevensverzorging, de Privacy Officer en de verantwoordelijke directeurs. Na ongeveer 1 jaar zal de content op een daarvoor ontwikkeld programma binnen het SharePoint beschikbaar komen, waardoor de informatie, maar ook de verplichte handelingen laagdrempelig beschikbaar zijn.

In dit hoofdstuk zijn enkele van belang zijnde zaken opgenomen. Voor de complete documentatie verwijzen wij naar YourSafetyNet.

7.3 Communiceren op basis van de AVG

Op basis van de AVG zal iedereen opnieuw leren om digitaal te communiceren. Dit is in het begin vooral lastig, maar het biedt ook kansen om de werkomgeving veiliger en professioneler in te richten. Naast deze globale informatie kan het SharePoint/Personeel/AVG worden geraadpleegd en tevens is alle documentatie en informatie beschikbaar op de website van Kennisnet.

7.3.1 Email en Persoonsgegevens

Bij elke organisatie zijn grote hoeveelheden privacygevoelige data opgeslagen in e-mailsystemen en -archieven. In veel gevallen gaat het zelfs om bijzondere persoonsgegevens. Een simpele e-mail naar alle ouders over het ophaalschema van het oud papier, maar ook het verzenden van zorgdossiers naar betrokken instanties zijn aan te duiden als verwijzingen naar personen en is daarmee gevoelig. Leerlingendossiers, contacten met gebiedsteams, specialisten, etc. Met iedere gebruiker worden afspraken gemaakt worden over het delen van informatie.

Om de nieuwe werkwijze technisch te faciliteren heeft Comprix inmiddels het SharePoint ingevoerd.

7.3.2 Beeldmateriaal

Het gebruiken van beeldmateriaal, het delen van foto's en video's van leerlingen door scholen, vormt zelden een probleem en is meestal goedbedoeld. Toch eist de wetgever dat de school vooraf eenmalig toestemming vraagt aan ouders voor het gebruik van beeldmateriaal van leerlingen als de leerling jonger is dan 16 jaar. Zonder toestemming mogen er geen foto's en video's van leerlingen gepubliceerd worden.

Bij het vragen van toestemming zijn drie punten van belang:

- De toestemming moet in vrijheid gegeven worden; toestemming moet geweigerd kunnen worden zonder dat leerlingen daardoor benadeeld zouden worden.
- De toestemming moet 'ondubbelzinnig' zijn. Toestemming mag niet verborgen zijn in schoolregels en er mag niet van uitgegaan worden dat ouders toestemming geven als zij niet reageren. Ouders/verzorgers moeten expliciet kunnen aangeven waar ze wel of geen toestemming voor verlenen. De school moet de toestemming altijd kunnen aantonen.
- De toestemming moet specifiek zijn. Het moet duidelijk zijn waar toestemming voor gegeven wordt en met welk doel. Zorg voor gelaagde toestemming: wil je toestemming voor foto's op de website, in de schoolgids, nieuwsbrief of in sociale media? De keuze moet duidelijk aan te geven zijn, bijvoorbeeld door een kruisje in een vakje te zetten bij bepaalde type media (foto's/film) of bij bepaalde uitingen (website, schoolkrant, etc.).
- Zorg dat je als school vóóraf de juiste afspraken hebt gemaakt en dat iedereen ook weet wat die afspraken zijn. Zorg dat je steeds weer beschikt over de actuele informatie en raadpleeg het SharePoint / Personeel / AVG
- Naast de regelgeving omtrent privacy geldt voor het maken en gebruiken van beeldmateriaal ook het portret- en auteursrecht.

7.3.3 Wat is niet voldoende veilig

- Facebook/Instagram etc: om de bescherming van privacy van de gegevens op Facebook is veel te doen. Facebook, maar ook Instagram en gelijkwaardige programma's zijn mediums die voor professioneel gebruik op dit moment onvoldoende garanties bieden. Dit kunnen we voorlopig kwalificeren als onvoldoende en het advies is dan ook om er geen gebruik van te maken.
- Youtube: Youtube is openbaar te gebruiken door derden. De verantwoordelijkheid ligt volledig bij degene die het plaatst. Deze is ook aanspreekbaar hierop. Wij adviseren scholen hier geen gebruik van te maken.
- Whatsapp: De app biedt je echter wel standaard heel sterke versleuteling van je berichten en je hebt veel privacy-instellingen. Standaard is voor al je WhatsApp-contacten zichtbaar wanneer je de app voor het laatst hebt geopend. Ook kunnen zij zien of je hun berichten gelezen hebt, dankzij de blauwe vinkjes. Je profielfoto is ook door al je WhatsApp-contacten te bekijken. Al deze functies kun je echter uitschakelen of beperken. Maar WhatsApp is eigendom van Facebook en er zijn tal van voorbeelden geweest over het onderscheppen van berichten, het eenvoudig af luisteren en vele andere kwetsbaarheden. Ook hier adviseren wij om er zeer minimaal gebruik van te maken en zeker geen privacy gevoelige communicatie middels de app te delen.

7.3.4 Interne communicatie Office365 en Sharepoint Comprix

Voor Comprix wordt is naast MOO binnen Office 365 het Comprix Sharepoint ingericht. Dit betekent dat alle scholen, De Stipe en het Stafbureau een 'eigen' plek. Vanuit dit intranet kunnen email, MOO, de agenda etc worden benaderd.

Bovenschools zijn er afgeschermd plekken om informatie en documenten te delen. Bijvoorbeeld voor directeurs, IB-ers, ICT'ers, e.d.

Met deze inrichting wordt voldaan aan de basisprincipes van de Privacywetgeving. Binnen YourSafetyNet wordt grip verkregen over het gebruik van het netwerk en de verwerking van privacygevoelige gegevens. Het is een organisatorisch hulpmiddel en biedt benodigdheden voor het opstellen, monitoren en handhaven van de AVG wetgeving

7.3.5 Externe communicatie (ouders en kinderen)

- Schoolgids: in de schoolgids staat hoe je omgaat met privacy en over beeldmateriaal in het bijzonder.
- Apps die de communicatie en samenwerking tussen school, ouders, kinderen en overige betrokkenen regelen. Er zijn straks vele keuzes voor het delen van informatie, nieuws, foto's en dergelijke. Dit kan via een extra tool op de website. Binnen deze portal wordt een beschermd deel ontwikkeld waarbij nieuws, al dan niet met directe noodzaak, kan worden gedeeld. Fotoboeken van zijn of haar kind(eren) tijdens de schoolperiode kunnen worden bewaard. Agendabeheer kan plaatsvinden en er kan zelfs ingetekend worden voor 10 minuten gesprekken. Deze functies zijn ook in Parro en Social Schools veelal opgenomen. Binnen een ICT werkgroep zullen de programma's worden beoordeeld. Naast het uitgangspunt dat een programma moet voldoen aan ieder aspect van de AVG zullen de programma's op klantvriendelijkheid, doelmatigheid en financieel worden beoordeeld. Het streven is om op termijn zoveel mogelijk 1 tool voor iedere organisatie te kunnen bieden.

Doel 8:

Wat	Beoordelen ouderportals
Wie	Werkgroep ICT
Tijdvak	2019

7.4 Wachtwoord beleid

7.4.1 Wachtwoorden

Veel applicaties zijn online. Leerlingen en leerkrachten moeten allemaal inloggen met een gebruikersnaam en een wachtwoord. Hoe ga je daar als school nu mee om en hoe hou je dat praktisch uitvoerbaar?

Kies als school niet voor één simpel wachtwoord voor elke leerling om veel 'gedoe' te voorkomen. De zorg zit niet zo zeer in het feit dat leerlingen onderling bij elkaar kunnen kijken, maar meer in de onveiligheid en risico's naar buiten toe. Uit de programma's kunnen veel gegevens afgeleid worden, totaal scores, gesprekken via de chat enz. Als het gaat om digitale vaardigheden en IBP, dan spreekt het vanzelf dat je leerlingen zo vroeg mogelijk leert om zorgvuldig om te gaan met hun persoonsgegevens en dus ook met hun wachtwoorden. Dit sluit aan bij het mediawijs maken van leerlingen en de ICT-basisvaardigheden.

De vier basisregels voor wachtwoorden zijn voor iedereen gelijk.

1. Je wachtwoord mag je nooit delen, dat is iets van jou.
2. Je wachtwoord mag niet makkelijk te raden zijn, bijvoorbeeld een 'wachtzin' Mijkatisliefennietgroen!
3. Verwerk ook een hoofdletter, cijfer en / of leesteken in het wachtwoord.
4. Je wachtwoord mag je niet hergebruiken. Gebruik voor alles een eigen wachtwoord.

Een wachtwoord is persoonlijk, uniek en complex. Mensen mogen je wachtwoord niet kunnen raden, maar ook computers niet.

7.4.2 Wachtwoorden bewaren het gebruik van een wachtwoordmanager

Iedereen heeft een veelvoud aan wachtwoorden. Wachtwoorden voor de aanmelding bij het Windows netwerk, van uw e-mailaccount, de website, en meer. Ieder account vergt een eigen en uniek wachtwoord. Online wachtwoorden zijn onveilig. Hackers raden ze, achterhalen ze via een lijst met

gestolen wachtwoorden, kraken ze door domweg alle combinatie te proberen, luisteren je toetsenbord af of leiden een helpdeskmedewerker van een van je dienstverleners om de tuin.

Gelukkig zijn er wachtwoordmanagers om al deze wachtwoorden voor je te beheren en als het wenselijk is zelfs om te bedenken. Een wachtwoordmanager is een programma dat wachtwoorden veilig voor je opslaat zodat je ze kunt genereren, raadplagen en aanpassen.

Wij adviseren gebruik te maken van het programma Lastpass (<https://lastpass.eu/>) Kies voor de optie <Get LastPass free>.

LastPass helpt door inloggen veiliger én sneller te maken. *Veiliger* omdat het gemakkelijk is om op iedere website een uniek wachtwoord te gebruiken. *Sneller* omdat de inlog- en formuliergegevens voor je worden ingevuld.

Het programma kent 1 centraal wachtwoord en slaat voor alle andere programma's websites de wachtwoorden op.

Webrowsers zoals Internet Explorer, Firefox, Safari en Chrome kunnen allemaal zelf wachtwoorden voor je onthouden. Echter alleen op de PC waar je werkt. LastPass werkt op alle apparaten: Microsoft Windows, Apple macOS, Apple iOS (iPhone, iPad, Apple Watch) en Linux. Je gegevens worden automatisch in het pakket gesynchroniseerd.

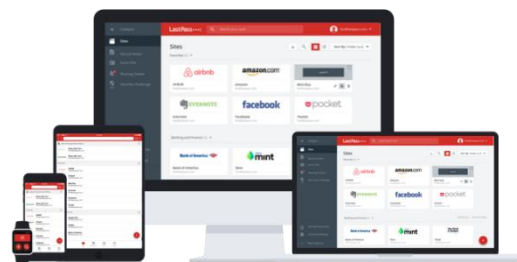
Echter...als je het centrale wachtwoord kwijt bent, of erger: als je het wachtwoord niet meer kan vertellen, dan is er geen toegang meer tot alle (zakelijke) toegang tot informatie. Maar ook bij uit dienst treden of mobiliteit binnen Comprix is het belangrijk dat de zakelijke toegang die hoort bij de functie beschikbaar blijft voor een opvolger of een ander teamlid.

Voor medewerkers op scholen: Maak het centrale wachtwoord bekend bij de directeur van de school. De directeur bewaart deze wachtwoorden in zijn of haar wachtwoordmanager kan op verzoek van de medewerker of bij aantoonbare noodzaak de wachtwoordkluis openen.

De wachtwoorden van de directeuren zullen verzegeld en veilig onder hoede van de senior beleidsmedewerker ICT worden bewaard. De verzegeling wordt alleen op last van de directeur zelf verbroken of in geval van noodzaak op last van de directeur-bestuurder van Comprix.

Op deze wijze zal het beheren van wachtwoorden passen binnen de nieuwe wetgeving, garanties bieden en hanteerbaar zijn op schoolniveau.

LastPass...

7.5 Verwerkersovereenkomsten

In de Europese Privacy verordening staat de verplichting om een verwerkersovereenkomst (voorheen verwerkersovereenkomst) op te stellen die door verantwoordelijke en verwerker wordt ondertekend.

Wat is een verwerkersovereenkomst? De verwerkersovereenkomst is de overeenkomst tussen verantwoordelijke en verwerker, waarin wordt vastgelegd hoe de verwerker met de persoonsgegevens moet omgaan.

Met een verantwoordelijke wordt in ons geval een Stichting of een school bedoeld. De verwerker is degene die ten behoeve van de verantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt, zonder aan zijn rechtstreeks gezag te zijn onderworpen. Een leverancier.

Wij hebben de verantwoordelijkheid dat een overeenkomst wordt opgesteld en ondertekend. Omdat een leverancier een belang heeft, stellen zij de overeenkomsten op. De volgende zaken worden hier geregeld:

Verwerking in overeenstemming met instructies verantwoordelijke

De verwerker mag de persoonsgegevens niet voor eigen doeleinden gebruiken, maar alleen om uitvoering te geven aan de instructies van de verantwoordelijke.

Geheimhouding

In deze bepaling wordt aan de verwerker een geheimhoudingsplicht opgelegd, eventueel gecombineerd met een boetebeding. Overigens is opzettelijke niet-naleving van deze geheimhoudingsplicht strafbaar gesteld in het Wetboek van Strafrecht.

Beveiligingsmaatregelen

De verantwoordelijke draagt zorg dat de verwerker passende technische en organisatorische maatregelen neemt om de persoonsgegevens te beveiligen tegen verlies e.d.

Inschakelen van derden en onderaannemers

In de overeenkomst wordt vastgelegd of, en onder welke voorwaarden, de verwerker subverwerkers mag inschakelen.

Locatie van de data

De verantwoordelijke moet weten in welke landen zijn data worden opgeslagen. Dit is mede van belang met het oog op de verplichtingen die gelden bij doorgifte van persoonsgegevens naar het buitenland.

Audits

De verantwoordelijke moet kunnen controleren of de verwerker zich houdt aan de gemaakte afspraken. Dit gebeurt vaak in de vorm van een audit (onderzoek) door de verantwoordelijke of door een onafhankelijke derde. In de verwerkersovereenkomst kunnen partijen hier nadere afspraken over maken.

Aansprakelijkheid

De wet bepaalt dat de verantwoordelijke kan worden aangesproken als iemand schade lijdt doordat de Wet Bescherming Persoonsgegevens niet wordt nageleefd. Dit geldt zelfs als de schade het gevolg is van nalatigheid van de verwerker, die in dat geval ook zelfstandig aansprakelijk is. Het is verstandig in de verwerkersovereenkomst heldere afspraken te maken over deze verdeling.

7.6 Hoe heeft Comprix het geregeld?

Overeenkomsten met Heutink, OSO, Dotcomschool, Gynzy etc. hebben wij afgesloten. Om te controleren of de leverancier al een overeenkomst met ons heeft afgesloten kunt u contact opnemen met de functionaris gegevensverzorging of de senior beleidsmedewerker huisvesting & ICT.

Voor alle partijen waar nog geen overeenkomsten zijn afgesloten, zullen er nog overeenkomsten moeten worden opgesteld. Voor het ondertekenen van de overeenkomsten is alleen het College van Bestuur gemachtigd.

Deze overeenkomsten kunnen naar de functionaris gegevensverzorging worden gemaald. Hij zorgt voor ondertekening, retourzending en centrale archivering van de overeenkomsten.

Voor de schoolgids wordt een separate tekst aangeleverd door de functionaris gegevensverzorging. Hiervoor kan contact met hem worden gelegd.

8. Doelen

Doel	Wat	Wie	Realisatie
1	Ontwikkelen van een format ICT schoolplan	Werggroep ICT	1 ^e half jaar 2019
2	Opstellen leerlijn digitale geletterdheid	Werggroep ICT en beleidsmedewerkers Personeel	2019
3	Opstellen gericht scholingsaanbod intern en extern	Werggroep ICT i.s.m. de Comprix-academie	doorlopend
4	Opstellen en actualiseren van de een applicatie / softwarebibliotheek	Onderwijsconsulent ICT (input uit ICT schoolplan)	jaarlijks
5	Invullen Smoelenboek	iedere medewerker van Comprix	doorlopend
6	Op basis van de innovatieve lessen van het Friesland College en overige bovengenoemde platvormen op het gebied Wetenschap en Technologie een intern opleidingsprogramma ontwikkelen en te implementeren. De scholing kan afhankelijk van het onderdeel intern of extern worden ontwikkeld en gegeven.	Werggroep ICT en de docenten van het Friesland College	doorlopend
7	Onderzoeken haalbaarheid aanschaf extra devices naar het niveau 1 device voor 2 leerlingen.	Beleidsmedewerkers ICT en Financiën en het College van Bestuur	2019
8	Beoordelen ouderportals	Werggroep ICT	2019